

Nadporučík pěch. Otta V o š t a :

Školení radiotelegrafistů ve spojovací škole.

Výcvik v použití radiotelegrafie za pohybu je vyvrcholením celého radiotelegrafního výcviku. Zdárné provedení tohoto výcviku předpokládá předcházející

1. dokonalou theoreticko-technickou přípravu jednotlivce v znalosti a obsluze radiové stanice,
2. důkladný prakticko-technický výcvik jednotlivce u radiové stanice,
3. technický výcvik obsluhy u radiové stanice (zřizování a zrušení stanice),
4. dokonalou znalost korespondence,
5. takticko-technickou spolupráci přidělené radiové stanice s příslušným velitelstvím (SV.).

Požadavky kladené na radiotelegrafii za pohybu.

A. Taktické využití terénu:

1. volba stanoviště při zřízení stanice v blízkosti SV.,
2. využití krytů v terénu (nejlépe pod střechou),
3. příhodné místo pro vytyčování terčů,
4. možnost pozorování,
5. možnost použití zbraní při přepadení.

B. Zručnost v zřizování a zrušení stanice:

1. dokonalou technickou přípravu jednotlivce,
2. souhru jednotlivých čísel,
3. důkladný výcvik (časté opakování),
4. vliv velitele (instruktora).

C. Obrana proti nepříteli:

1. technickou (proti naslouchání, rušení, špionáž),
2. taktickou: záleží v tom, že obsluha radiové stanice musí být dobře vycvičena v použití pěchotních zbraní (střelba, boj bodákem, granátem,

použití plynové masky) a ve využívání terénu (bojový výcvik jednotlivce, roje).

D. Styk radiové stanice se SV.

1. poměrně blízko k SV., aby se dodáváním radiotelegramů neztrácel čas (vzdálenost podle terénu),
2. skrytý přístup od stanice k SV.,
3. utajení stanoviště, maskování cest k SV., aby velitelství nebylo prozrazeno (dělová palba),
4. rychlé dodávání radiotelegramů (běžec, cyklista),
5. vzájemná znalost SV. a stanoviště radiové stanice, které spolu pracují (hlášení se radiové stanice) u SV., vyžádání stanoviště, nebo hlášení zvoleného stanoviště radiové stanice příslušnému SV., označení směru od SV. k radiové stanici, místo, přidělení spojky k SV.).

E. Spojení v radiové síti.

Aby bylo dosaženo za pohybu stálého radiového spojení, předpokládá se:

1. spolehlivost přístrojů.
2. spolehlivost obsluhy,
3. organizování radiové sítě,
4. taktické použití radiových stanic (kombinace provozních okruhů a stanic).

Výcvik: A. technický.

B. taktický.

A. Technický výcvik.

- I. Výcvik jednotlivce.
- II. Výcvik roje (přímé obsluhy radiové stanice).
- III. Výcvik družstva.

I. Výcvik jednotlivce.

Provádí se paralelně v praktických hodinách manipulace s praktickou manipulací pod vedením instruktora. Každý jednotlivec se musí důkladně naučiti:

- a) 1. postavení a složení radiové stanice (přijímače i vysílače se samým přijímačem u rdst. vz. 23),
2. zapojení a vypojení elektrických zdrojů,
3. zručnému zasunutí, vynětí a uložení lamp,
4. rozvinutí a svinutí anteny a protiváhy,
5. zacházení s vlnoměrem (zručné stanovení délky vln),
6. zacházení s měřicími přístroji (voltmetr, ampérmetr),
7. žhavení lamp,
8. ladění;
- b) 1. postavení a složení dynama,
2. obsluha dynama;
- c) vytyčování terčů.

II. Výcvik roje.

a) Po skončení důkladného výcviku jednotlivce přikročí se k výcviku roje (přímé obsluhy). Vojín se cvičí v jednotlivých funkcích tak dlouho, až se této funkci v rámci obsluhy naučí. Teprve potom, když je již instruktor přesvědčen o dokonalosti výcviku, posune výcvik jednotli-

vých čísel vždy o 1 funkci dopředu a vojini se cvičí opět v nových funkcích tak dlouho, dokud se všichni ve všech funkcích obsluhy radiové stanice nevystřídají a není dosaženo jistého souladu jednotlivých čísel. Po dosažení určitého stupně dokonalosti výcviku roznlí se snaha u mužstva k lepšímu výkonu: zřizováním a zrušením stanice na čas, závoděním obsluh dvou nebo více stanic mezi sebou na čas a o umístění.

Při tomto výcviku je třeba postupovat rozvážně, aby přílišnou snahou o dosažení nejlepšího výkonu neutrpěla: jakost výkonu, materiál, výcvik.

b) K závodům v ladění a navázání spojení možno přikročit, když technický výcvik v zřizování a zrušení stanic byl s úspěchem ukončen. Závodí mezi sebou vždy 2 a 2 stanice na čas a na body. Klasifikuje se nejlepší výkon (čas) při navázání spojení. Tato soutěž obsahuje: zaujetí stanoviště, zřízení stanice, naladění stanice, navázání spojení.

Později výměnu jednoho radiotelegramu mezi dvěma stanicemi střídavou dopravou.

Nejlepší výkon se oběma soutěžícím stranám oznámí. To se děje tak dlouho, až se dosáhne maximálního výkonu při minimální ztrátě morálních a fyzických sil. Bylo-li takovýmto způsobem dosaženo žádoucího výsledku, přikročí se k vyřadovacím závodům v četách. Nejlepší výkony se vyhlásí v denním rozkaze a odmění.

III. Výcvik družstva.

Účelem tohoto výcviku je naučit vojiny hbitému

1. zaujímání stanoviště (stanice v pohotovosti),
2. navázání spojení,
3. korespondenci v poli,
4. změně stanoviště.

Zásada: Stanice, která je v permanenci (se nepřemísťuje), je vždy na příjmu. Dá se to cvičit nejdříve v jednoduchém okruhu (2 SV., 1 stanice u SV.) technicky, a to tak, že se obě stanice přemístí najednou vždy po 200 nebo více metrech. Počet takových přemístění lze stanovit podle doby, která je k tomu účelu určena. Při tomto cvičení se kontroluje hbitost a obratnost, s jakou si vojini počínají při přemísťování vzhledem k času k tomuto účelu vynaloženému. Čím hbitější, obratnější, dovednější přemísťování a větší přesnost za minimálního upotřebení času, tím je výcvik dokonalejší. Později můžeme toto cvičení kombinovat tím způsobem, že se přemísťují vždy dvě nebo více stanic najednou přidělených témuž SV., ale každá stanice pracuje s protější stanicí na jednoduchém okruhu. Výhoda tohoto způsobu je v tom, že instruktor má určitý počet stanic pod přímým dohledem a má možnost výcvik osobně regulovat. To je nejjednodušší způsob výcviku, kdy pracovaly dvě stanice proti sobě na jednoduchém okruhu.

Druhý způsob výcviku. Nejméně 3 stanice pracují ve společném okruhu. Zde je vždy 1 stanice řídicí (zpravidla u nadřízeného velitelství), která řídí přemísťování, resp. usměrňuje spolupráci dvou stanic podřízených. Mohou se přemístit všechna SV. (stanice) najednou nebo postupně.

Třetí způsob. Každé SV. má nejméně 2 stanice v jednoduchém okruhu (2 a 2 pracují společně), později v okruhu 3 SV. (nejméně 6 stanic pracuje společně). Stanice u nadřízeného velitelství jsou řídicí, ostatní řízené. Všechny stanice pracují na společném okruhu (později duplex).

Přemísťování se děje tím způsobem, že 1 stanice u přemísťujícího se SV. je na příjmu (permanence), druhá stanice se přemísťuje s SV. Jakmile se tato stanice umístí, oznámí to své druhé stanici, která byla v permanence, a naváže spojení s ostatními stanicemi v okruhu. Jakmile stanice, která byla v permanence, dostane zprávu, že druhá stanice na novém SV. je etablována, přemístí se k ní. To se stále opakuje v celé radiové síti.

S počátku jsou stanice od sebe vzdáleny na 150—200 m, později podle postupujícího výcviku se tato vzdálenost zvětšuje až do maximálních donosností stanice.

Na krátké vzdálenosti se děje přemísťování zpravidla nesením materiálu, na větší vzdálenosti na káře, na kolech, na autech. Materiál na káru a auto se nakládá ve zvlášť stanovené době.

Po skončení technického výcviku se přejde k výcviku taktickému.

Účelem tohoto výcviku je jako vždy vzbudit představu o skutečnosti a vžít se do ní.

B. Taktický výcvik.

I. Část theoreticko-praktická (průpravná).

Provádí se všeobecně při vojenském výcviku a v theoretických hodinách:

1. nauka o terénu,
2. orientace podle mapy (čtení mapy),
3. orientace v terénu,
4. bojový výcvik v terénu (výcvik jednotlivce, roje, družstva),
5. organisace,
6. spolupráce radiové stanice se SV.,
7. zastírání a získávání zpráv,
8. obrana.

II. Část prakticko-technická:

1. vyhledávání stanoviště pro umístění radiové stanice,
2. organisování služby a ochrany radiové stanice (postavení pozorovatelů, určení spojek, hotovosti pro případ poplachu),
3. přemísťování radiové stanice.

Tento výcvik, jenž je vyvrcholením výcviku radiotelegrafního, se děje vždy podle plánu předem pečlivě připraveného a známého pod osobním řízením velitele příslušné jednotky.

Zásada: Provádí se vždy

1. pod námětem,
2. pod tlakem různých bojových předpokladů:
 - a) letecký nálet,
 - b) plynový přepad (bombardování),
 - c) času,
 - d) bojových a technických fricí (odstraňování poruch).

1. Nejideálnější by bylo, kdyby každé SV. mělo více než 1 radiovou stanici, a to jednu na korespondenci, druhou na přemísťování. Tento systém je však velmi nákladný, ale nepřetržitost a stálost radiového spojení je maximálně zaručena. V tomto případě netrpí mnoho stálost spojení za pohybu, neboť zatím, co se jedna stanice přemísťuje, druhá převezme od ní její úlohu a koresponduje se dále a zase naopak.

2. V okruhu 3 SV. u stanice řídicí 2 stanice (nadřízené velitelství), u podřízených SV. 1 stanice.

Zde, když nadřízené velitelství má dvě nebo více stanic, mohou podřízená velitelství dosáhnout stálého spojení s nadřízeným velitelstvím tenkrát, když se nepřemísťují. Nadřízené velitelství má možnost korespondovat s podřízeným velitelstvím, jestliže se toto velitelství nepřemísťuje, i když samo mění své stanoviště.

3. Jednoduché obsazení stanicemi (všechna velitelství po jedné stanici). V tomto případě nepřetržitost radiotelegrafního spojení trpí pohybem, poněvadž zrušením stanice se zruší spojení do té doby, dokud se stanice opět nezřídí a spojení nenaváže (za těchto okolností nutno využít jiných pojitků: telefon, optika, netechnická pojítka, osobní styk). O přidělení počtu stanic rozhoduje důležitost velitelství a spojení a počet radiových stanic.

Při zřízení radiové stanice nutno umístit veškeré dopravní prostředky v krytu a službu organisovat tak, aby mužstvo buď pracovalo u stanice (má-li službu) anebo odpočívalo [aby nabylo nových sil do služby (pohotovost)]. Nelze připustit nekázeň u radiové stanice, neboť tím by provoz a spojení trpěly.

Nadporučík žen. Jan S ý k o r a :

Pozemní ženijní výcvik.

V čísle 4 z r. 1932 a v čísle 3 III. ročníku „Rozhledů technických zbraní“ byly uveřejněny velice zajímavé články o nutnosti změny výcviku a organisace ženijního vojska při 14měsíční presenční službě. I když 14měsíční služba náleží nyní minulosti, obsahovaly náměty plukovníka Petříka a plukovníka ing. Čermáka některé návrhy, které i při 2 leté presenční službě nepozbývají významu, uvědomíme-li si, že její prodloužení nesmí být důvodem k tomu, aby se způsob výcviku a jeho metody počaly zanedbávat.

V obou článcích se klade důraz na rozřešení základní otázky: specialisace pozemního a vodního výcviku — a v jakém vzájemném poměru? První z otázek není nyní při 2 leté presenční službě tak aktuální, neboť dnes jistě dokážeme vycvičit vojíny v obou odvětvích ženijní činnosti, zato druhá otázka, na které z obou odvětví klást větší důraz, zůstává ještě dnes nerozřešena.

Plk. ing. Čermák píše: „Nelze upřít, že se vodní výcvik hůře doplňuje než výcvik pozemní. Nutno však uznat, že se přechody přes vodní toky, spojené se stavbou vodních mostů, nebudou provádět každý den; budou to přece jenom více méně ojedinělé případy. Naproti tomu úprava terénu se všemi složkami i nejobtížnějšími a úprava komunikací bude se provádět stále, zvláště na počátku válečných operací. Podkopový boj se snad nebude tak často provádět, ač se ani ho zříkat nesmíme.“ A dále píše: „Samozřejmě podmínkou je, aby ženisté zákopníci uměli převážet a byli upotřebitelní jako výpomoc při stavbě mostu, naopak mužstvo specialisované ve vodní službě musí být vycvičeno v pozemní službě tak, aby ho mohlo být použito jako výpomoci v pozemních pracích.“

Je sice pravda, že výcvik na vodě potřebuje delší doby a větší námahy, ale v poli, vzhledem k našim geografickým podmínkám, se uplatní řidčeji.